

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Bærum kommune

Postboks 700
1304 SANDVIKA

Barnehage- og utdanningsavdelingen

Besøksadresse: Tordenskiolds gate 12,
Oslo
Postadresse: c/o Fylkesmannen i Østfold,
Postboks 325, 1502 MOSS
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.: 18/138274/SHER
Deres dato: 09.07.2018
Vår ref.: 2017/26909-17 FM-BUA
Saksbehandler: Kristin Sæbø Ekman
Direktetelefon: 22 00 38 22

Dato: 11.09.2018

Avslutning av tilsyn - Felles nasjonalt tilsyn med forvaltningskompetanse

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i perioden fra 14. september 2017 fram til dags dato ført tilsyn med Bærum kommune – Eikeli skole.

Fylkesmannen presenterte i endelig tilsynsrapport datert 7. mars 2018 hvilke pålegg det ville være aktuelt å vedta hvis kommunen ikke rettet regelverksbruddene innen rettefristen. Fristen for å rette lovbruddene som ble avdekket i tilsynet, og gi tilbakemelding til Fylkesmannen, jf. kommuneloven § 60 d var 7. juni 2018.

Fylkesmannen har mottatt Bærum kommunes svar på tilsynsrapport i brev av 9. juli 2018.

Fylkesmannen konstaterte regelverksbrudd i kapitlene 3, 4 og 6 i tilsynsrapporten, og varslet at det kunne være aktuelt å vedta pålegg dersom Bærum kommune ikke rettet regelverksbruddene innen fristen.

Bærum kommunes tilbakemelding om retting av lovbruddene

Bærum kommune har redegjort for hvordan de mener at Eikeli skole har rettet regelverksbruddene på rettslige krav 1, 8, 9, 12 og 13.

Rettslig krav 1:

I tilsynsrapporten kom Fylkesmannen fram til at Bærum kommune og Eikeli skole må sørge for at elever og foresatte varsles før det fattes enkeltvedtak om opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler og mobilitet.

Bærum kommunes kommentarer

Bærum kommune har i sitt svar av 9. juli skrevet at Eikeli skole har endret «Handlingskort 3» slik at det presiserer at foresatte skal gis forhåndsvarsel før det fattes vedtak om særskilt tilrettelegging, også ved vedtak om opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler og mobilitet. Bærum kommune skriver også at de har føyd til en setning om dette i malen «Enkeltvedtak om spesialundervisning». De skriver også at dette kravet skulle være et tema på regelverkssamlingen den 29. august.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Fylkesmannen ser at denne opplysningen om at foresatte må varsles før det fattes vedtak er lagt til i Eikeli skoles «Handlingskort 3» under overskriften «Re-henvisning til PP-tjenesten» og at det framgår i malen for enkeltvedtak om spesialundervisning at de foresatte skal varsles før det fattes

vedtak. Fylkesmannen ser også at dette handlingskortet viser til malen: «Samtykke til iverksetting av spesialundervisning».

Etter Fylkesmannens vurdering er det i utgangspunktet ikke tilstrekkelig at malen til enkeltvedtaket om spesialundervisning påminner den som skal fatte vedtak om at det skal sendes ut forhåndsvarsel før vedtaket fattes. Etter Fylkesmannens vurdering er det nødvendig at dette også framgår av skolens rutiner. Det skulle derfor gått tydeligere fram av skolens rutiner at skolen må fatte vedtak i tilfeller som gjelder særskilte tilrettelegginger for elever som bl.a. spesialundervisning eller opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler og mobilitet, og at foresatte skal ha forhåndsvarsel før det fattes vedtak.

Fylkesmannen vurderer likevel at Bærum kommunes endringer av rutinene og i malen, samt gjennomføring av regelverkssamling den 29. august, innebærer at Bærum kommune har gjennomført tiltak som er tilstrekkelig egnet til å sikre at nye rutiner blir etablert, og at disse blir fulgt.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at skolens framtidige praksis oppfyller de rettslige kravene om at foresatte skal varsles før det fattes vedtak om opplæring i bruk av tekniske hjelpemidler og mobilitet.

Rettslig krav 8:

I tilsynsrapporten kom Fylkesmannen fram til at Bærum kommune og Eikeli skole må sannsynliggjøre at de i framtiden vil sørge for at avvik fra en sakkyndig vurdering begrunnes i enkeltvedtaket.

Bærum kommunes kommentarer

Bærum kommune skriver at Eikeli skole har endret sitt handlingskort slik at det presiseres at avvik fra sakkyndig vurdering skal begrunnes og viser til Eikeli skoles «Handlingskort 3». De skriver videre at kommunen har flyttet teksten om dette i malen «Enkeltvedtak om spesialundervisning» slik at det blir presisert innledningsvis. Kommunen skriver videre at dette kravet skulle være tema på regelverkssamlingen 29. august.

Kommunen har vist til den nye malen om spesialundervisning.

Innledningsvis har kommunen føyd til at skolen har utvidet begrunnelsesplikt dersom skolens vedtak avviker fra sakkyndig vurdering.

Under overskriften «Innhold» i malen framgår det at den som fatter vedtak om spesialundervisning skal beskrive så konkret som mulig for hvert fag om elevens læreplan avviker fra læreplanverket eller ikke. Det er også lagt inn en hjelpetekst der det står at den som fatter vedtak skal beskrive om elevens læreplan avviker fra kompetansemålene i læreplanverket ved at elevene får opplæring i et utvalg av kompetansemålene eller i deler av kompetansemålene («beskjæring» av kompetansemålenes bredde) eller om eleven skal få opplæring i alle kompetansemål, men på et tilpasset nivå («høvling»).

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Som nevnt ovenfor under rettslig krav 1 skulle det etter Fylkesmannens vurdering gått tydeligere fram av skolens rutiner at skolen må fatte vedtak i tilfeller som gjelder særskilte tilrettelegginger for elever som bl.a. har spesialundervisning.

Fylkesmannen vurderer likevel at kommunens presiseringer i malen om at skolen har utvidet begrunnelsesplikt ved avvik fra sakkyndig vurdering, og at skolen så konkret som mulig skal beskrive evt. avvik fra læreplanen, samt gjennomføring av regelverkssamling den 29. august, innebærer at Bærum kommune har gjennomført tiltak som er egnet til å sikre at nye rutiner blir etablert, og at disse blir fulgt.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at skolens framtidige praksis oppfyller de rettslige kravene om at avvik fra en sakkyndig vurdering begrunnes i enkeltvedtaket.

Rettslig krav 9:

I tilsynsrapporten kom Fylkesmannen fram til at Bærum kommune og Eikeli skole må sørge for at enkeltvedtaket inneholder opplysninger om organisering av spesialundervisningen og kompetansekrav for de som skal gjennomføre denne.

Bærum kommunes kommentarer

Bærum kommune skriver at når det gjelder organiseringsform ønsker de å presisere at kommunen har hatt en omfattende drøfting med PP-tjenesten og rektorene, knyttet til det rettslige kravet om at enkeltvedtaket skal spesifisere organisasjonsform gjennom et helt skoleår, og at denne skal være stramt knyttet til fagene.

Kommunen skriver at det er mange forhold underveis i et barns læringsløp som vil påvirke den optimale organiseringen. Kommunen skriver at de likevel forholder seg til at lovverket tilsier at enkeltvedtakene skal opplyse om antall timer og organiseringsform i hvert enkelt fag. Kommunen skriver videre at de skal lete etter en god kombinasjon, da skolene i stadig større grad arbeider tverrfaglig med dybdelæring, i tråd med «overordnet del - verdier og prinsipper for opplæringa».

Av malen om spesialundervisning framgår det under overskriften «Organisering» at den som fatter vedtak skal beskrive hvordan spesialundervisningen skal organiseres «F.eks. fleksibel organisering i gruppe, i klassen og/eller som individuell oppfølging, evt. andre arenaer. Du må presisere hvordan undervisningen skal organiseres i hvilke fag, så detaljert som mulig.»

Fylkesmannen har i en telefonsamtale med Bærum kommune den 28. august presisert hvor konkrete vedtakene må være for å oppfylle kravene som gjelder for organiseringen av spesialundervisningen.

Kommunen skriver at de har tilføyd en tekst knyttet til kompetansekrav i malen «Enkeltvedtak om spesialundervisning».

Innledningsvis i malen om spesialundervisning står det en veiledningstekst om at vedtaket skal være så klart og fullstendig at det ikke er tvil om hvilket opplæringstilbud eleven skal få. Under overskriften «Omfang» står det at den som fatter vedtak skal fylle i antall årstimer med henholdsvis pedagog og assistent, evt. timer med andre personer. Det står videre at timeangivelsene skal knyttes til hvert enkelt fag eller fagområde. Under overskriften «Kompetanse»: står det «Dersom det er behov for særskilt kompetanse hos personalet, f.eks. logoped, synspedagog eller audiopedagog, skal dette beskrives. (...). Det skal fremgå tydelig hvilke fag eller områder eleven skal ha pedagog/assistent.»

Kommunen skriver videre at kravene til konkretisering av vedtaket vedrørende organisering av spesialundervisningen og kompetanse til de som skal gjennomføre undervisningen også skulle være temaer på regelverkssamlingen den 29. august.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Som nevnt ovenfor under rettslig krav 1 og 8 skulle skolens rutine for å fatte vedtak gått tydeligere fram av skolens rutinebeskrivelser.

Etter Fylkesmannens vurdering kan veiledningsteksten under overskriften «Organisering» forstås slik at det er tilstrekkelig å formulere organiseringen av spesialundervisningen ved at «fleksibel organisering i gruppe, i klassen og/eller som individuell oppfølging» ramses opp i vedtaket.

Vi ser imidlertid at det i veiledningstekstene i malen står at den som fatter vedtak så detaljert som mulig må presisere hvordan organiseringen av spesialundervisningen i det enkelte faget skal være, og at vedtaket skal være så klart og fullstendig at det ikke er tvil om hva slags opplærings-tilbud eleven skal få.

Fylkesmannen presiserte i telefonsamtale med Bærum kommune den 28. august at det er viktig at den som skal fatte vedtak om spesialundervisning foretar en konkret vurdering av hvilken organisering som er til det beste for eleven, og beskriver denne organiseringen så detaljert som mulig i vedtaket.

Når det gjelder kommunens presisering av kompetansekrav i veiledningsteksten i malen om spesialundervisning, under overskriften «Omfang» og «Kompetanse», vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at Eikeli skoles framtidige vedtak om spesialundervisning vil inneholde opplysninger som oppfyller de rettslige kravene til innholdet i vedtaket om kompetansekrav for de som skal gjennomføre opplæringen.

Etter en samlet vurdering har Fylkesmannen kommet fram til at Bærum kommune har gjennomført tiltak som er egnet til å sikre at nye rutiner blir etablert, og at disse blir fulgt.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at skolens framtidige praksis oppfyller de rettslige kravene om at enkeltvedtaket skal inneholde opplysninger om hvilken organisering spesialundervisningen skal ha, samt kompetansekrav for de som skal gjennomføre opplæringen.

Rettslig krav 12:

I tilsynsrapporten kom Fylkesmannen fram til at Bærum kommune og Eikeli skole må sørge for at enkeltvedtak om særskilt språkopplæring inneholder opplysninger om organiseringen av opplæringen.

Bærum kommunes kommentarer

Bærum kommune skriver at de har tilføyd ytterligere tekst knyttet til dette i malen «Enkeltvedtak om særskilt språkopplæring». De skriver videre at dette kravet skulle være et tema på regelverks-samlingen den 29. august.

I handlingskort 6 er det spesifisert under overskriften «Kortversjon av rutinen» i pkt. 5, at rektor/avdelingsleder skriver enkeltvedtak.

Innledningsvis i malen «Enkeltvedtak om særskilt språkopplæring» står det en veiledningstekst om at vedtaket skal være så klart og fullstendig at det ikke er tvil om hvilket opplæringstilbud eleven skal få. Det står videre at den som fatter vedtak skal skrive så detaljert som mulig hvordan den særskilte språkopplæringen skal foregå. «F.eks. organisering i gruppe, i klassen og/eller som individuell oppfølging, evt. andre arenaer.» Det står videre at den som fatter vedtaket må presisere hvordan undervisningen skal organiseres, så detaljert som mulig.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Etter Fylkesmannens vurdering kan veiledningsteksten under overskriften «Organisering» forstås slik at det er tilstrekkelig å formulere organiseringen av den særskilte språkopplæringen slik: «organisering i gruppe, i klassen og/eller som individuell oppfølging, evt. andre arenaer». Det er derfor viktig at den som skal fatte vedtak om særskilt språkopplæring er klar over at den må foreta en konkret vurdering av hvilken organisering som er til det beste for eleven, og beskrive denne organiseringen så detaljert som mulig i vedtaket. Dette ble presisert i telefonsamtale med Bærum kommune den 28. august.

Fylkesmannen ser videre av malen om særskilt språkopplæring at den som skal fatte vedtak minnes om at det er viktig at vedtaket er så klart og fullstendig at det ikke er tvil om hva slags opplærings-tilbud eleven skal få.

Fylkesmannen vurderer at de ovennevnte presiseringene i malen om særskilt språkopplæring, presiseringen fra Fylkesmannen i telefonsamtalen den 28. august, samt gjennomføring av regelverkssamling den 29. august, innebærer at Bærum kommune har gjennomført tiltak som er egnet til å sikre at nye rutiner blir etablert, og at disse blir fulgt.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at skolens framtidige praksis oppfyller de rettslige kravene om at enkeltvedtaket om særskilt språkopplæring skal inneholde opplysninger om organiseringen av opplæringen.

Rettslig krav 13:

I tilsynsrapporten kom Fylkesmannen fram til at Bærum kommune og Eikeli skole må sørge for at det fattes vedtak om opphør av særskilt språkopplæring når eleven overføres til den ordinære opplæringen.

Bærum kommunes kommentarer

Bærum kommune skriver at Eikeli skole har endret sitt handlingskort slik at det presiseres at kartleggingen skal foregå gjennom hele året, ikke bare i januar. Kommunen skriver videre at de vil implementere en ny praksis for kartlegging gjennom hele skoleåret, i tråd med at Utdanningsdirektoratet utarbeider et nytt kartleggingsverktøy for elever med behov for særskilt språkopplæring, som skal være enklere å bruke for skolene.

Kommunen skriver videre at dette også skulle være tema på regelverkssamlingen den 29. august.

I handlingskort 6 er det presisert at eleven må kartlegges jevnlig gjennom skoleåret. Det vises også til ulike kartleggingsverktøy som skolen skal bruke. Det er videre presisert at rektor skal fatte vedtak om opphør av særskilt språkopplæring dersom eleven viser god utvikling i løpet av skoleåret, og at kartleggingen viser at eleven ikke lenger har behov for særskilt språkopplæring.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Fylkesmannen vurderer at kommunens og Eikeli skoles presiseringer i handlingskortet om at elever med rett til særskilt språkopplæring skal kartlegges jevnlig, sammenholdt med formuleringen i malen om opphør av særskilt språkopplæring, samt gjennomføring av regelverkssamling den 29. august, innebærer at Bærum kommune har gjennomført tiltak som er egnet til å sikre at nye rutiner blir etablert, og at disse blir fulgt.

På bakgrunn av dette vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at skolens framtidige praksis oppfyller de rettslige kravene til at det fattes vedtak om opphør av særskilt språkopplæring når eleven overføres til den ordinære opplæringen.

Avslutning av tilsyn

Bærum kommune har erklært at de har rettet de ovennevnte bruddene på de rettslige kravene 1, 8, 9, 12 og 13.

Etter en konkret vurdering av Bærum kommunes redegjørelse for hvordan kommunen har rettet bruddene på de ovennevnte rettslige kravene, samt Bærum kommunes erklæring om at bruddene er rettet, vurderer Fylkesmannen at det er sannsynliggjort at Eikeli skoles praksis framover vil være i tråd med de rettslige kravene som gjelder skolens forvaltningskompetanse i avgjørelser om særskilt tilrettelegging av opplæringen. Fylkesmannen anser med dette at tilsynet er avsluttet.

Med hilsen

Grethe Hovde Parr
utdanningsdirektør

Kristin Sæbø Ekman
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.

